

THEME 1. UNDERSTANDING SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ဆွေးနွေးမည်.ခေါင်းစဉ် (၁)

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း
ဆိုသည်ကိုနားလည်စေရန်

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ နွယ်နီခင်
ရပဗေဒဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

၂-၂-၂၀၁၅
ဝိဇ္ဇာခန်းမ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ဆွေးနွေးမည်.အကြောင်းအရာများ

- ၁ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်
  - ၁.၁ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု
    - ၁.၁.၁ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုသည်မှာ . . . . .
    - ၁.၁.၂ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုက ဘာကြောင့် အရေးကြီးတာလဲ
    - ၁.၁.၃ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မှတ်တိုင်များ
    - ၁.၁.၄ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့်ပတ်သက်သောသမိုင်းအကျဉ်း
    - ၁.၁.၅ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံ
    - ၁.၁.၆ လက်တွေ့.ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် လိုအပ်ချက်များ
  - ၁.၂ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်

ဆွေးနွေးမည်.အကြောင်းအရာများ

- ၂ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်း နှင့် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်
  - ၂.၁ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်း၏ အရေးပါပုံ
  - ၂.၂ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းရရှိမှု အပေါ်သတ်မှတ်ချက်
- ၃ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ
  - ၃.၁ အမျိုးသား ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး နည်းဗျူဟာများ
- ၄ မြန်မာနိုင်ငံ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်အောင်မြင်မှုများ နှင့် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်
  - ၄.၁ မြန်မာနှင့် အာဆီယံ တို့၏ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းရရှိမှု
  - ၄.၂ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင် နှင့် အောင်မြင်မှုများ
  - ၄.၃ စိန်ခေါ်မှုများ
  - ၄.၄ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

အပိုင်း

၁

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး
ပန်းတိုင်

အပိုင်း:

၁.၁

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း

အပိုင်း

၁.၁.၁

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းဆိုသည်မှာ . . .

ဖွင့်ဆိုချက် အများအပြား ရသော်လည်း

“လက်ရှိလိုအပ်ချက်များ နှင့် ကိုက်ညီပြီး၊
အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်များ၏ လိုအပ်ချက်များကို
ဖြည့်ဆည်းနိုင်သည်ပြင် စွမ်းရည်ကိုလည်း
ထိခိုက်မှုမရှိစေသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမျိုးကို
ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း ဟုခေါ်သည်။”

ယင်းတွင် သေ့ချက် သဘောတရား ၂ ခုပါရှိနေသည်။

➤ ‘**လိုအပ်ချက်**’ ဟသော သဘောတရား ယင်းမှာ အထူးသဖြင့်

ကမ္ဘာ့ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် မရှိမဖြစ်သည်။လိုအပ်ချက်များ။

ယင်းတွက် သဘာဝကျသော ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပေးထားရန်လိုမည်ဖြစ်သည်။

➤ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန်၊ နည်းပညာနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်း

အခြေအနေက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ်ချမှတ်သည်.

‘**ကန့်သတ်ချက်များ**’

What is Sustainable Development? (continue)

- All definitions of sustainable development require that we see the world as a system—a system that connects space; and a system that connects time.
- When you think of the world as a system over space, you grow to understand that air pollution from North America affects air quality in Asia, and that pesticides sprayed in Argentina could harm fish stocks off the coast of Australia.
- And when you think of the world as a system over time, you start to realize that the decisions our grandparents made about how to farm the land continue to affect agricultural practice today; and the economic policies we endorse today will have an impact on urban poverty when our children are adults.

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသနည်း။

- ‘လူ့ဘဝ၏အရည်အသွေးသည် စနစ် တစ်ခုပင်ဖြစ်ကြောင်း’ ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သဘောပေါက်ထားကြပြီးဖြစ်သည်။
ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာခြင်းသည် ကောင်းပါသည်။ သို့သော် အကယ်၍ သင်တို့သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး၊ ပညာသင်ကြားခွင့် မရခဲ့ပါက မည်သို့ရှိမည်နည်း။
ဖူလုံသောဝင်ငွေရှိခြင်းသည် ကောင်းပါသည်။ သို့သော် သင်တို့နေထိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ဒေသရှိ လေထု သည် သန့်ရှင်းမှုမရှိပါက မည်သို့ရှိမည်နည်း။
ထို့ပြင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်များရရန်ခြင်းသည် ကောင်းပါသည်။ သို့သော် သင်တို့သည် မိမိ၏မိသားစုကို လုံလောက်အောင်ကျွေးမွေးနိုင်ခြင်းမရှိပါက မည်သို့ရှိမည်နည်း။
- ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု သဘောတရားသည် ဤသို့သောစနစ် အတွေးအခေါ် အမျိုးအစားများအပေါ် အခြေတည်ပါသည်။ ယင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အား မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကမ္ဘာကြီး ကိုသော်လည်းကောင်း နားလည်စေပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာများသည် ရပ်ထွေးပြီး အလွန်စိုးရိမ်ရသော အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ယင်းတို့ကို ဖန်တီးခဲ့သည်အတိုင်း ကိုင်တွယ်ရင်ဆိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာမှတ်တိုင်များ

၁၉၇၂

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ပထမဆုံးအကြိမ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆွေးနွေးပွဲ ၊ စတော့ဟမ်း

၁၉၈၇

က နုပ်တို၏ဘ အနာဂါတ်၊
• Brundtland ကော်မရှင်

၁၉၉၂

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ ၊
• Rio de Janeiro

၂၀၀၀

ထောင်စုနှစ်ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ ၊ နယူးယောက်

၂၀၁၂

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ၊ Rio de Janeiro,

၁၉၇၂

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကိစ္စများအပေါ် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ပထမအကြိမ်ညီလာခံ

၁၉၈၇

လူ့ပတ်ဝန်းကျင်သည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး တို့နှင့် မည်သို့ ယက်နွယ်လျက် ရသည်.ကိစ္စကို စစ်ဆေး ဆွေးနွေးခြင်း

၁၉၉၂

စတော့ဟမ်း ဆွေးနွေးပွဲ နှစ်(၂၀)ပြည့်. နှစ်ပတ်လည် အဖြစ် အမှတ်တရကျင်းပသည်။

၂၀၀၀

•Attempts to “articulate and affirm an animating vision for the UN”k

၂၀၁၂

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ ကို Rio ဆွေးနွေးပွဲ အနှစ်(၂၀) မြောက် နှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဘရာဇီး၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

အပိုင်း

၁.၁.၄

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့်ပတ်သက်သောသမိုင်းအကျဉ်း

၁၉၇၂

စတော့ဟမ်း

လူသားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂညီလာခံ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ပထမအကြိမ်ညီလာခံ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ ၂၆ ချက်ပါ ကြေညာချက်ကို
သဘောတူဆုံးဖြတ်ခြင်း

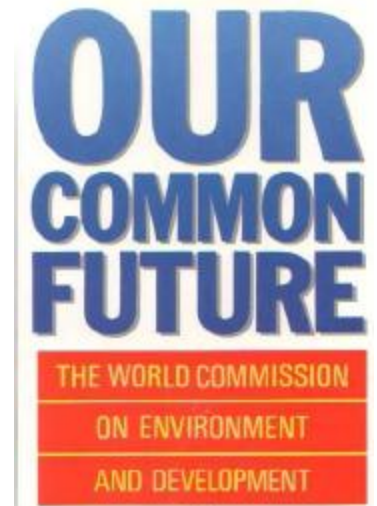
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
မှုတိုးမြှင့်ခြင်း

မူဝါဒ (၁) - လူသား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ကြေညာချက်

1987

OUR COMMON FUTURE, BRUNDTLAND COMMISSION

- Examines the human environment and how it is interweaved with political and economic issues
- Urges governments to realize the vital needs for environmentally sustainable policies
- Lays the conceptual foundation for sustainable development

SUSTAINABILITY is a way to secure **EQUITY** between present and future generations and within each generations

၁၉၉၂

RIO DE JANEIRO

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ

စတော့ဟမ်: ဆွေးနွေးပွဲ နှစ်(၂၀)ပြည့်.
နှစ်ပတ်လည် အဖြစ် အမှတ်တရကျင်းပသည်။

Explores the interdependence of
environmental protection, social equality,
and economic development

- တက်ရောက်သူများ - ၁၇၈ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊
- အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊
မီဒီယာများ မှ ၂၀၀၀၀ - ၃၀၀၀၀ ဦး

၁၉၉၂

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂညီလာခံ
RIO DE JANEIRO

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ
ရယူ ကြေညာချက်

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ
ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏
လေ့လာရေးကော်မရှင်

အစီအစဉ် ၂၁

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏
ဇီဝဆိုင်ရာ
မျိုးကွဲခြင်းများနှင့်
ပတ်သက်သောညီလာခံ

သဘာဝသစ်တောများ
ရေရည်စီမံခန့်ခွဲရန် အတွက်
မူဝါ ဖွင့်ဆိုချက်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏
မူဘောင်ရေးဆွဲရေးညီလာခံ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ရယူ ကြေညာချက်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ အသေးစိတ် ကြေညာချက် တွင် အဆင့်ဆင့်တိုးတက်သွားမည်. ချဉ်းကပ်မှုများ ပါရှိသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းစေသူမှ ပေးဆပ်ရန် မူဝါဒ

ကြိုတင်သတိပြုရန် မူဝါဒ

လူထုပါဝင်မှု မူဝါဒ

အများနှင့်ဆိုင်သော်လည်း ခွဲခြားထားသော တာဝန်ဝတရားများ မူဝါဒ

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံများအတွက် ဦးစားပေးမှုဝါဒ

အစီအစဉ် ၂၁

မူကြမ်း - ကမာလုံးဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံတကာ ဆိုင်ရာနှင့်
ဒေသတွင်း ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မှု

ဆွေးနွေးမည့်အချက်များ -

- ✓ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း၊ လူထုကျန်းမာရေး၊ လူဦးရေ သုံးစွဲမှု၊ လူမှုဘဝတန်းတူညီမျှမှု၊ ဇီဝမျိုးကွဲခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းခြင်း
- ✓ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူမှုဘဝကောင်းကျိုးနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု တို့ အကြား ဟန်ချက်ညီမှုကို
အဓိပါယ် ပြဌာန်းရန် လက်တွေ့ကြိုးပမ်းမှု

United Nations **Sustainable Development**

United Nations Conference on Environment & Development

Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992

AGENDA 21

**United Nations Conference on Environment &
Development**

Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992

AGENDA 21

၂၀၀၀

နယူးယောက်

ထောင်စုနှစ် ဆိုင်ရာ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ၏သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသည်. မျှော်မှန်းချက် တစ်ခု အဖြစ်
ပီပြင်ခိုင်မာစွာ ရပ်တည်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများ

တက်ရောက်သူများ - နိုင်ငံ(၁၅၀)မှ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ နှင့်
လေ့လာရေး ကိုယ်စားလှယ်များ ၈၀၀၀ ဦး၊

OECD မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
ရည်မှန်းချက်များ the Millennium Development Goals (MDG)
အောင်မြင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်. ဤ ‘ ထောင်စုနှစ် ကြေညာစာတမ်း’
အား သဘောတူ လက်ခံကြရန်

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ညီလာခံ

RIO DE JANEIRO

ဆွေးနွေးသည်အဓိကအချက် (၂) ချက်

(၁) ဆင်းရဲမှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့် ဆက်စပ်စဉ်းစားရမည်။

အစီမံအစဉ်းစီစဉ်ရေး

(၂) ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အသင်းအဖွဲ့ဆိုင်ရာ မူဘောင် သတ်မှတ်ခြင်း။

Rio + 20 အတွက် ပြင်ဆင်မှုများတွင် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော နယ်ပယ် (ရ) ခုတို့ကို မီးမောင်းထိုးပြ သွားခဲ့သည်။

- ✓ သင့်တင့်လျော်ပတ်သော အလုပ်အကိုင်များ
- ✓ စွမ်းအင်
- ✓ ရေရည်တည်တံ့သော မြို့များ
- ✓ အစားအစာ စိတ်ချရမှု
- ✓ ရေရည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေး
- ✓ ရေ၊
- ✓ သမုဒ္ဒရာ နှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်း

အပိုင်း

၁.၁.၅

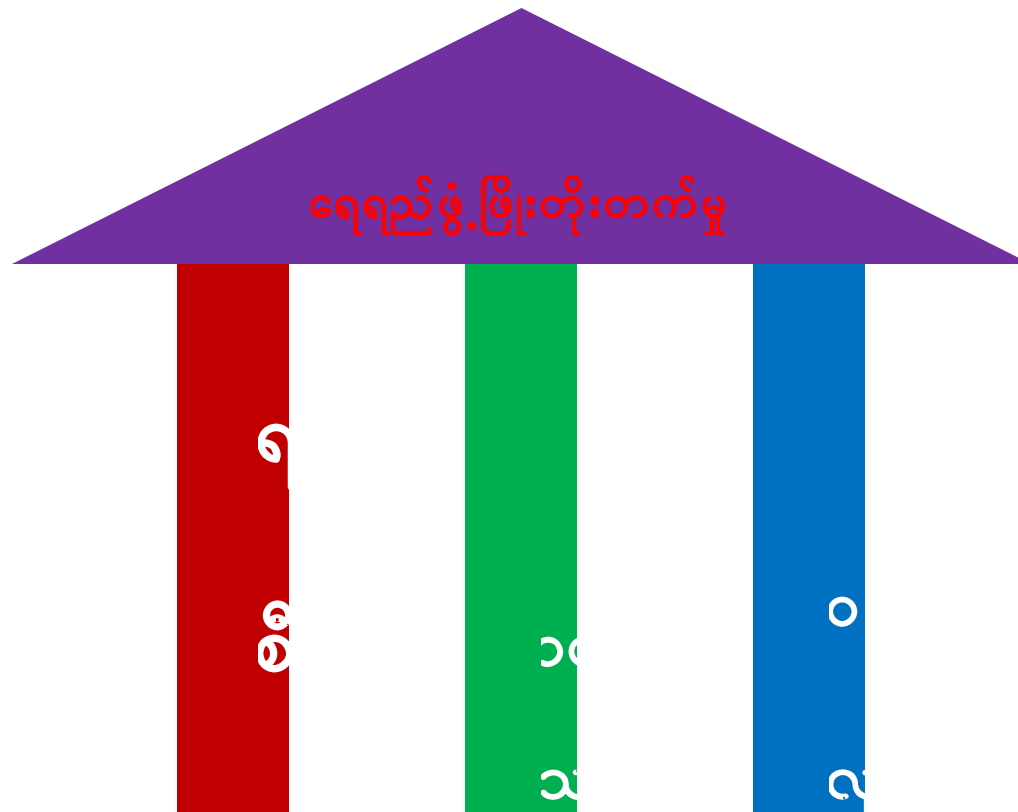
ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

- (၁) ထောက်တိုင်(၃)ခု ပုံစံ
- (၂) ထပ်ထားသော စက်ဝိုင်းများ ပုံစံ
- (၃) ဗဟုတူ စက်ဝိုင်းများ ပုံစံ

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

-THREE-PILLARS MODEL

- Human welfare depends on performance in **three** dimensions: Economic, Environmental, and Social
- If any one of these is weak, society is unstable
- **Downside:** 3 pillars look separate, implying they are independent of one another

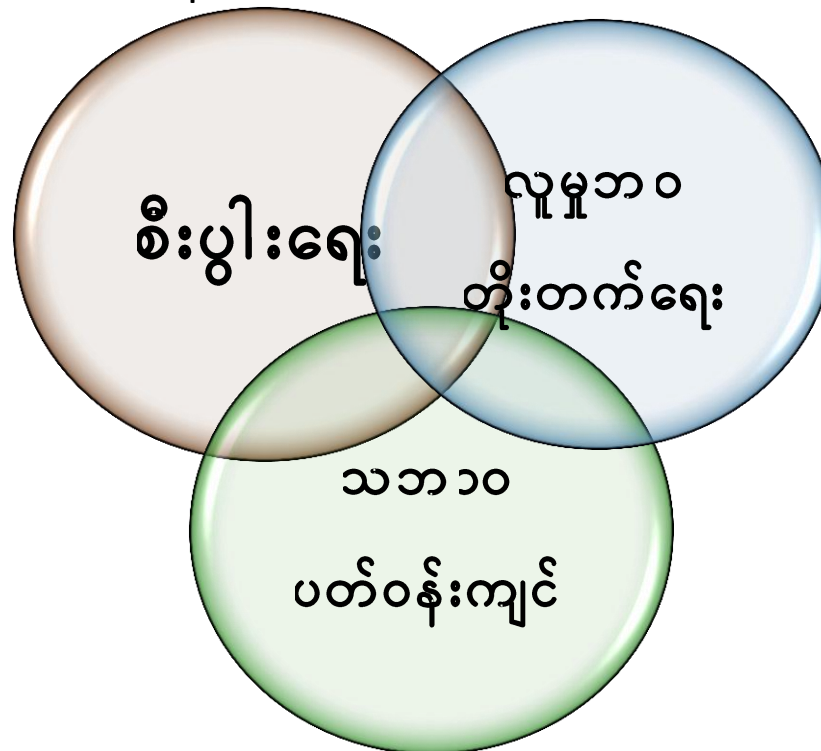
ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

OVERLAPING-CIRCLES MODEL

Sustainability = the intersection of Economic development, Environmental preservation, and Social progress

Can only be achieved if all three goals are achieved and in balance

Downside: implies economy, society and environment are more or less equal in status and independent in existence

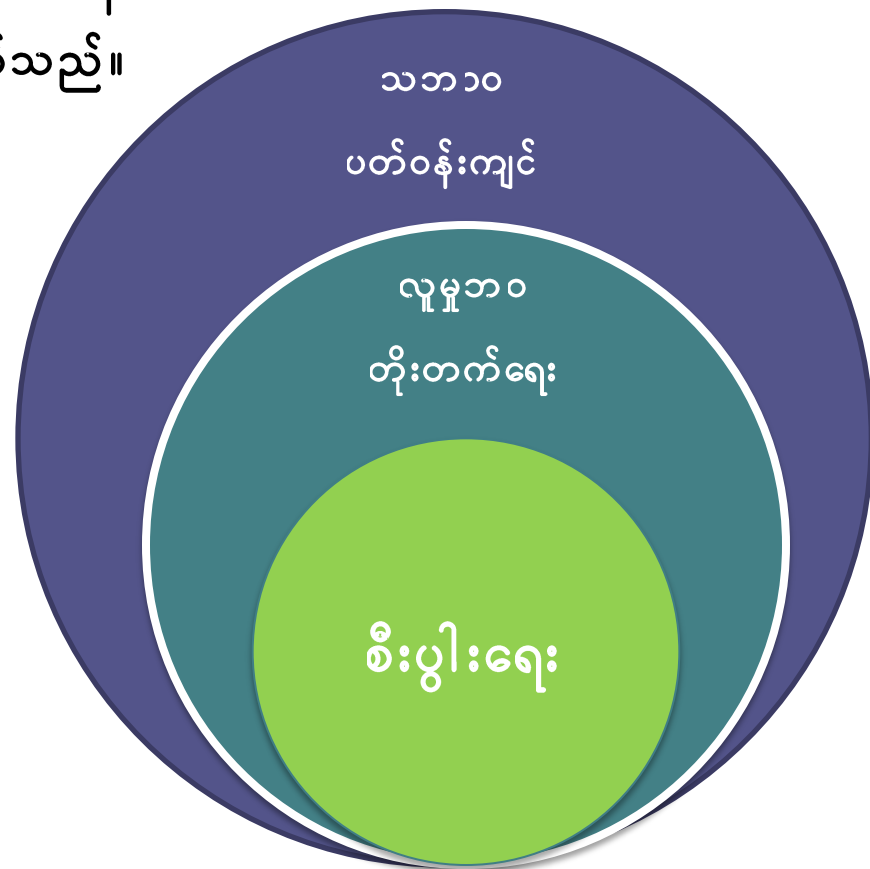

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

ဗဟုတူ စက်ဝိုင်းများ ပုံစံ

စီးပွားရေးသည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း (အဖွဲ့အစည်း)၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်ပြီး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် တဇန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။

Health of the part is
dependent on that of the
whole

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

ရေရည်တည်တံ့ရမည်. (သို့.) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရမည်.ကိစ္စ နယ်ပယ် (၆)ခုသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု မတူခြားနားသော နယ်ပယ်များဖြစ်သည်။

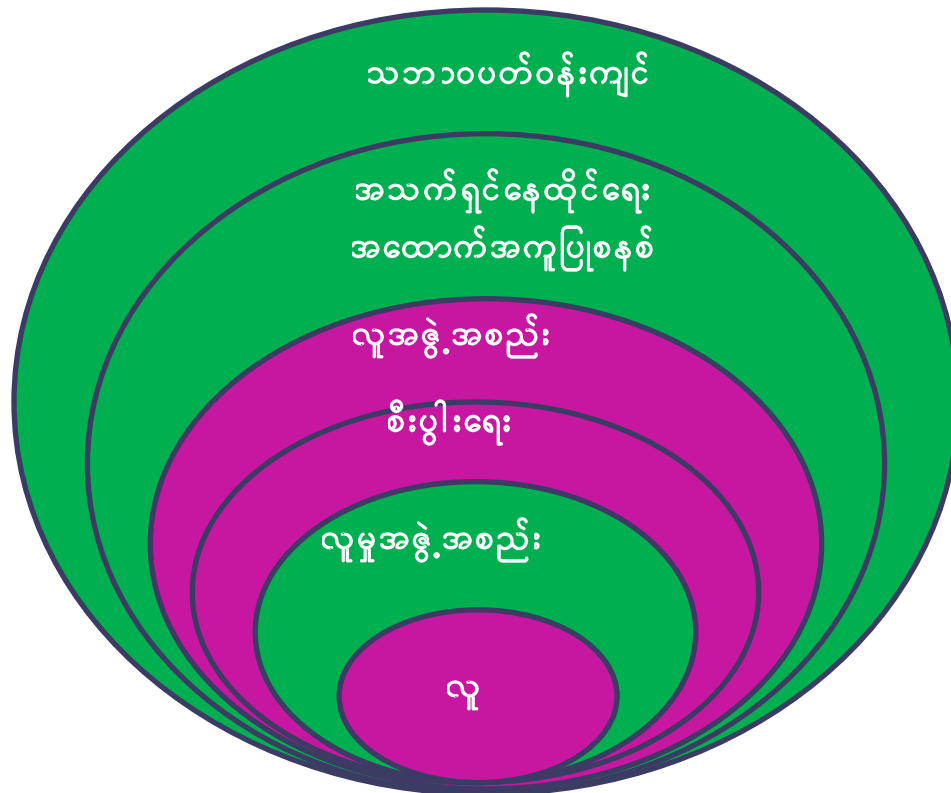

Figure 1: From people to nature

Note: purple = to develop; green= to sustain
Source: DESA.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT MODELS (CONTINUE)

The above framework is an elaboration of the idea of “interdependent and mutually reinforcing pillars of sustainable development - economic development, social development and environmental protection”, as recognized by UN Member States since the Johannesburg Declaration on Sustainable Development of Sept. 2002 (Table 3). It provides more detail, including on the level of balance between development and sustainability in every pillar. It also allows for other issues that have been suggested as “fourth pillars”, such as institutions, governance or culture.

For example, the UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity, adopted in 2001, stated that “...cultural diversity is as necessary for humankind as biodiversity is for nature”. Some economists have advocated that the three pillars of sustainable development should comprise interlink ages, intergenerational equity, and dynamic efficiency - a perspective that is also captured by the framework.

ဇယား(၃) ရေရည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ထောက်တိုင်(၃)ခု အကြီးဝင်မှု

		လူ့အဖွဲ့အစည်း	စီးပွားရေး	သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်
မည်သို့သက်ရောက်မှုရှိသနည်း	လူ	+++	++	+
	စီးပွားရေး	++	+++	+
	လူ့အဖွဲ့အစည်း	+++	+	+
မည်သို့သက်ရောက်မှုရှိသနည်း	သဘာဝ	+	+	+++
	အသက်ရှင်နေထိုင် ရန် အထောက်အပံ့	+	++	++
	မည်သို့သက်ရောက်မှုရှိသနည်း	+++	+	+

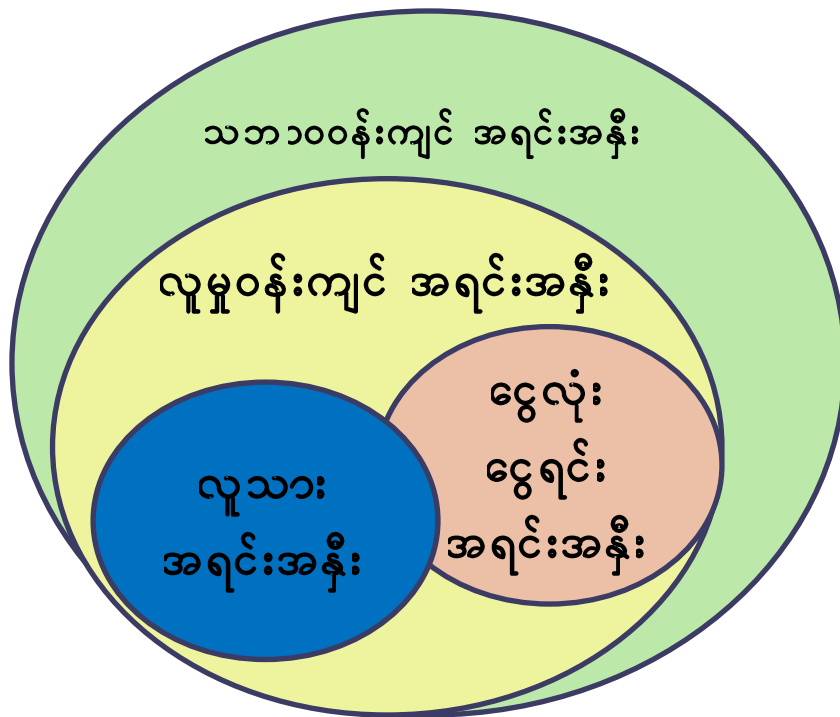
မှတ်ချက်။ ။ ‘အပေါင်းလကဏာ’ က ထောက်တိုင် အသီးသီး၏ ဆွဲဆောင်နိုင်မှု အဆင့်ကို ဖော်ပြသည်။
+++ ကြီးစွာအာရုံစိုက်ခြင်း၊ ++ အာရုံစိုက်ခြင်း၊ + ဆက်စပ်မှုရှိ သို့သော် အာရုံစိုက်မှု မရှိ။

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပုံစံများ

သဘောတရား မူဘောင်နောက်တစ်မျိုးတွင် ငွေလုံးငွေရင်း စိုက်ထုတ်ချဉ်းကပ်နည်းကို အသုံးပြုထားသည်။

လူသား အရင်းအနှီးနှင့် တည်ဆောက်ငွေလုံးငွေရင်း အရင်းအနှီးတို့ကို လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ မြှုပ်နှံပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင်

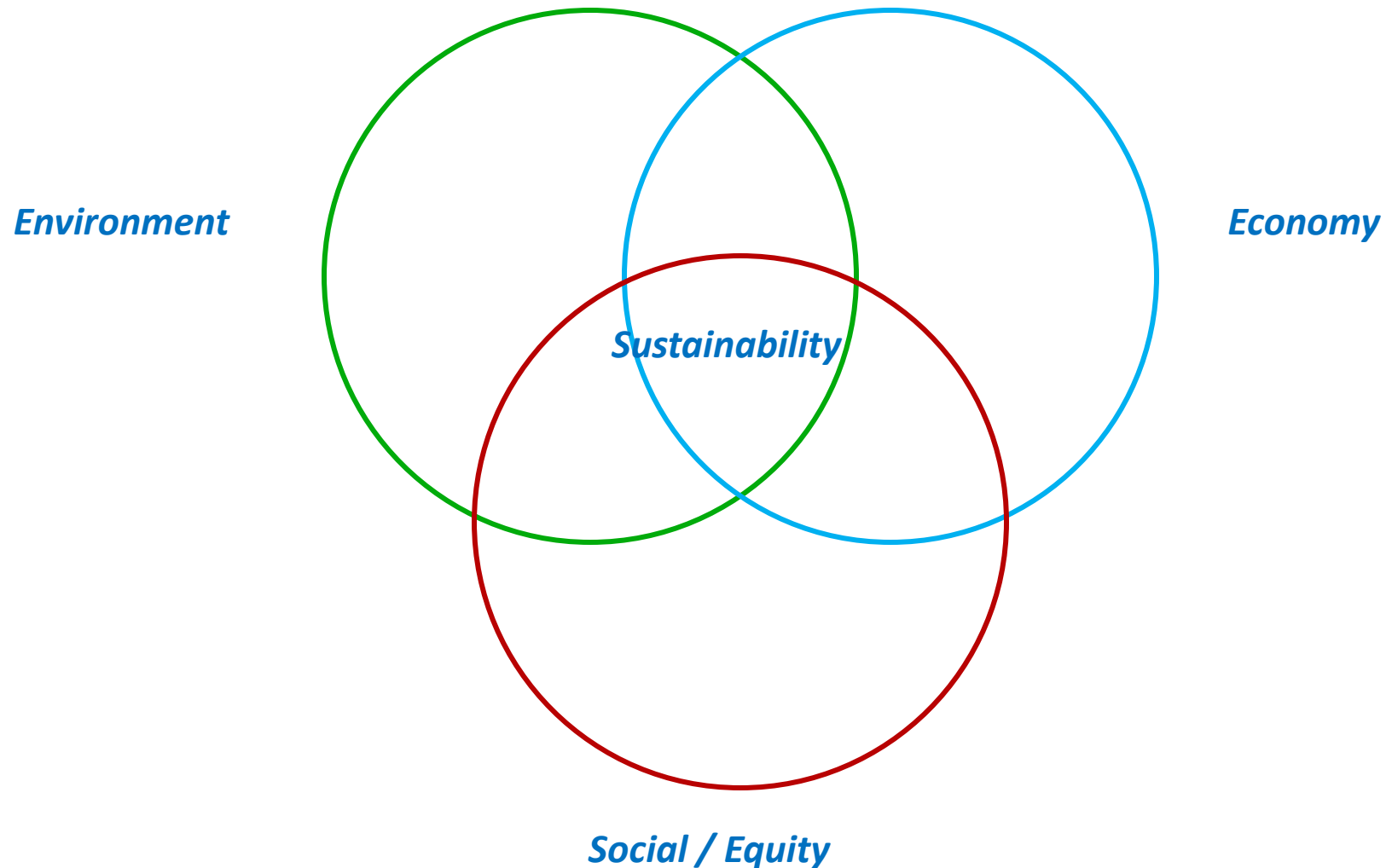
သဘာဝဝန်းကျင်အတွက် ဖြစ်သွားစေရန်

ပုံ(၂) ငွေလုံးငွေရင်းဖြင့် ချဉ်းကပ်နည်းတွင် ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ ကဏ္ဍ (၃) ခု

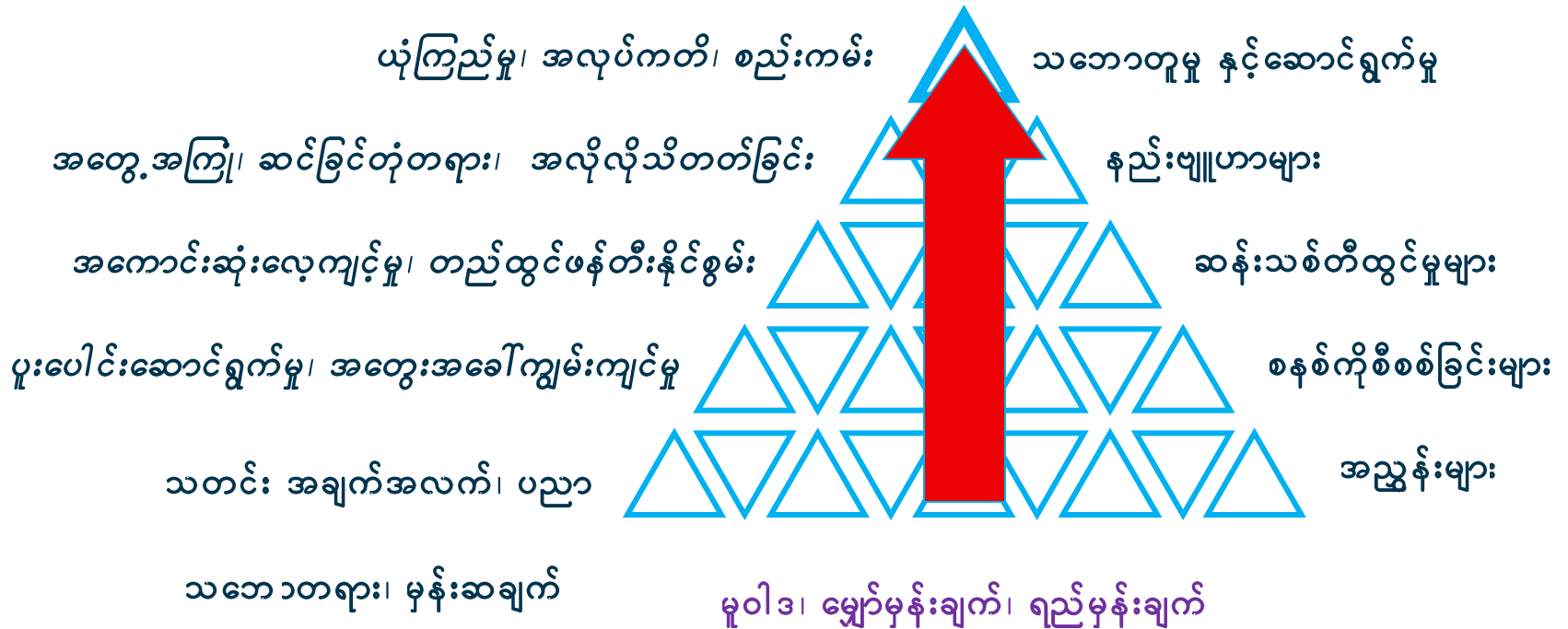
Source: adapted from Costanza et al. (2014)27.

The Triple Bottom Line is Also the Three Legged Stool is Also the ...

အပိုင်း
၁.၁.၆

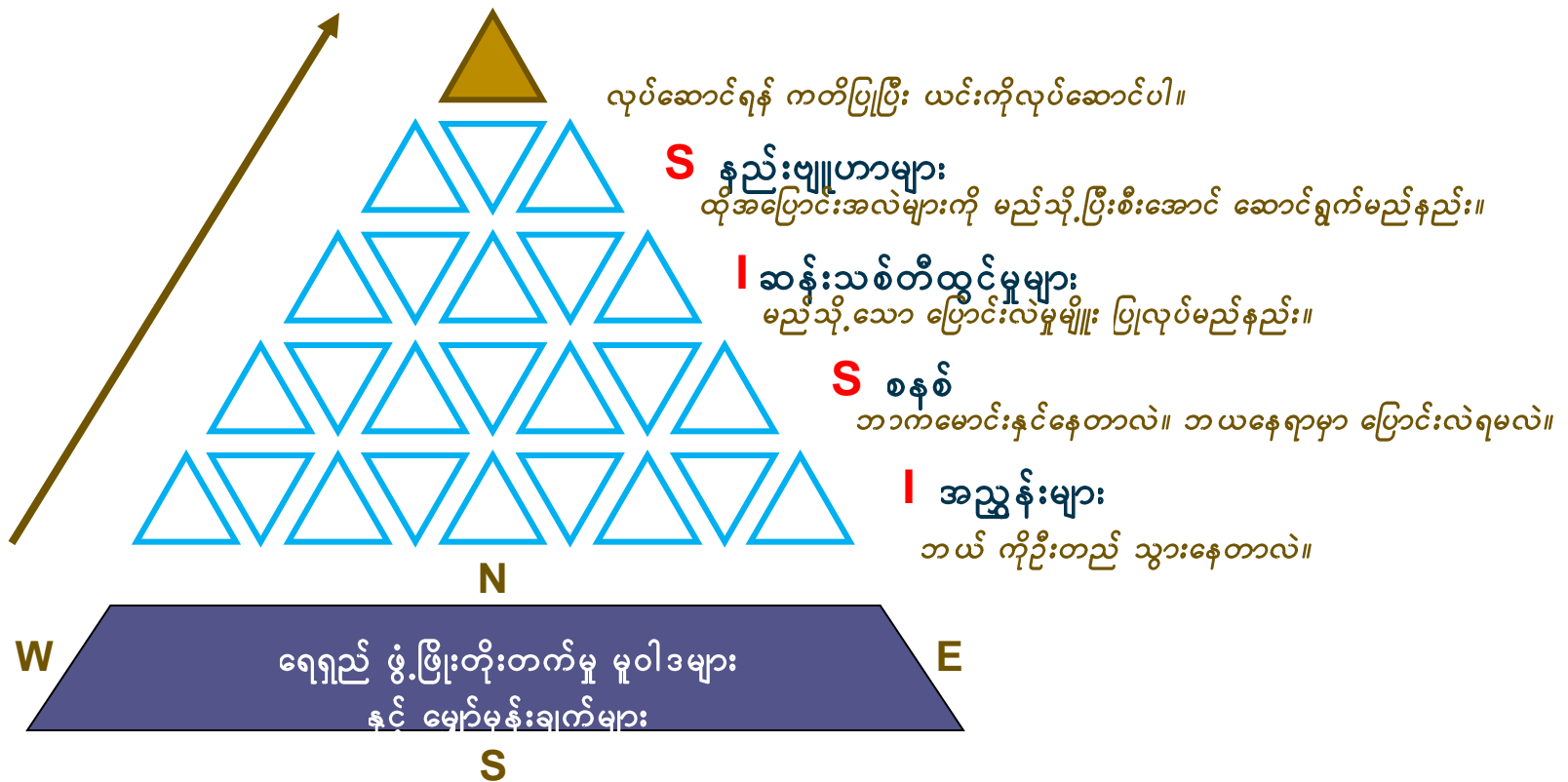
လက်တွေ့.ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် လိုအပ်ချက်များ

ပီရမစ်

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မူဘောင်တစ်ခု

ယုံကြည်မှု၊ အလုပ်ကတိ နှင့် စည်းကမ်း

ISIS

ရေရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ချက်များ

- ၁ ရေရည်တည်တံ့မှု ဆိုသည်နှင့် ဖန်တီးလိုသည်. ရေရည်တည်တံ့မှု ဆိုင်ရာ ရလဒ်တို့အတွက် ပြည်စုံသောဖော်ပြချက် (သို့) လက်တွေ့ကျသည့်အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်
- ၂ သက်ဆိုင်သောဦးတည်ချက်များအတွက် (အဓိပ္ပါယ်) နားလည်သဘောပေါက်နိုင်လောက်သော အညွှန်း များ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတင်းနှင့်အချက်အလက် စုဆောင်းရန်
- ၃ ဖော်ပြပါ အညွှန်း များကို အသုံးပြုလျှက် အင်အားရသည်. သေ့ချက် အချက်အလက်များကို နားလည်သည်. ဝေမျှစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်
- ၄ ရေရည်တည်တံ့မှု ဆိုင်ရာ ဆန်းသစ်တီထွင်ပြောင်းလဲခြင်းများ ခွဲခြားလျှက် ဖော်ပြပါစနစ်သို့ သွတ်သွင်း၍ ဤသို့ဖြင့် စနစ်၏အခြေအနေ အရပ်ရပ် တိုးတက်လာအောင်ဆောင်ရွက်ရန်
- ၅ ထို ဆန်းသစ်တီထွင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြန့်ပွားစေရန်နှင့် အတွက် နည်းဗျူဟာများ ဖန်တီးရန်
- ၆ ထို နည်းဗျူဟာများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် ဆောင်ရွက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အကြား သဘောတူညီမှုကြိုးစားရယူရန်
- ၇ အညွှန်း များကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ထိခိုက်မှုများကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်နှင့် အကဲဖြတ်နိုင်သော စီမံကိန်းဖြစ်စဉ် ဆစ်ဒါအတွင်း မှန်မှန်လည်ပတ်ခြင်းဖြင့် လမ်းကြောင်းကို ဆီလျော်စွာ ညှိထိန်းရန်

Key sustainability characteristics include:

Capacities to understand and analyze problems,

Partnering with different resources/organizations to find solutions,

Using local resources for local solutions,

Involving the whole community and all stakeholders with comprehensive participation,

Negotiation and consensus-building from within,

Ability to incorporate and adopt external resources within local contexts,

Respect of historical and cultural issues.

The Seven Sustainability Triads

ရေရှည်တည်တံ့ခြင်း၏ လျှို့ဝှက်ချက် (၇) ချက်

1. Participation အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်မှု
2. Decision-Making အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်း
3. Partnership အကျိုးတူ ပူးပေါင်းခြင်း
4. Governance အုပ်ချုပ်မှု
5. Knowledge and Information အသိပညာ နှင့် သတင်းအချက်အလက်
6. Continual Improvement ဆက်လက်တိုးတက်နေမှု
7. Lifestyles လူနေမှုဘဝ ပုံစံ

စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်း အရေးပါပုံ

၁။ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်း သည် **NSDS** တစ်ခု ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အလွန်အရေးပါသည်။

❖ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးမှု မရှိပါက အနုရယကြီးမားပြီး **NSDS** သည်ကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်များ ဖော်ပြထားသည်စာရင်း တစ်ခုမျှသာ ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

❖ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်း မပါဘဲ **NSDS** ကို အမှားပြင်ရန် အခြေခံအကြောင်း မရှိပေ။

၂။ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးမှု ယန္တရားကို **NSDS** အဖြစ် ကိုယ်တိုင် တည်ဆောက် ယူ ရမည်။

[illegible]

	Poverty	Governance	Health	Education	Demographics	Atmosphere	Land	Oceans, Seas and Coasts	Fresh Water	Biodiversity	Economic Development	Equity	Global partnership	Consumption and Production Patterns
Percent of Population Living Below National	Dark Gray	White	Gray	Gray	Gray	White	White	White	White	White	Gray	Gray	White	White
Mortality Rate Under 5 Year Old	Gray	White	Dark Gray	Gray	Gray	White	White	White	White	White	Gray	White	White	White
Dependency Ratio (Young and Old)	White	White	White	White	Dark Gray	White	White	White	White	White	Gray	Gray	White	White
Land degradation	Gray	White	White	White	White	White	Dark Gray	White	Gray	Gray	Gray	Gray	White	Gray
Concentration of Pollutants in Freshwater	Gray	Gray	Gray	White	White	White	Gray	White	Dark Gray	Gray	White	White	White	Gray
GDP per Capita	Gray	Gray	Gray	White	White	White	Gray	Gray	White	White	Dark Gray	White	White	Gray
Intensity of Energy Use	White	White	White	White	White	Gray	White	White	White	White	Gray	White	White	Dark Gray

အပိုင်း

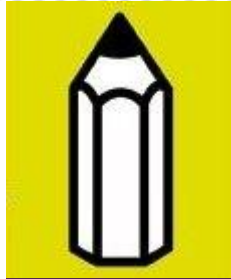
၁.၂

ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်

ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင် (၈) ခု

(၁) အဆုံးစွန်
ဆင်းရဲမွဲ တေမှုနှင့်
ဆာလောင်ငတ်မွတ်မှု
လျော့ကျစေရေး

(၂) တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ
ကလေးတိုင်း
မူလတန်း ပညာ
ပြီးမြောက်နိုင်ရေး

(၃) ကျားမ တန်းတူညီမျှမှု
မြှင့်တင်ရေးနှင့် အမျိုးသမီး များ
စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားရေး

(၄) ကလေးသေဆုံးမှု
ကျဆင်းရေး

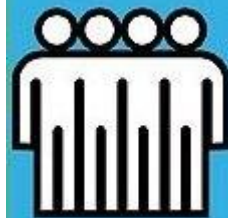
(၅) မိခင်
ကျန်းမာရေး
တိုးတက်ကောင်း
မွန်ရေး

(၇) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
တည်ငြိမ်မှု ရရှိစေရေး

(၆) HIV/AIDS နှင့်
ငှက်ဖျားအပါအဝင်
အခြားရောဂါများ တိုက်ဖျက်ရေး

(၈) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
တစ်ကမ္ဘာလုံး ပူးပေါင်းမှု
မြင့်မားရေး

Goal 1

**Eradicate
extreme poverty
and hunger**

Target 1.

Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people whose income is less than \$1 a day

Target 2.

Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people who suffer from hunger

Goal 2

**Achieve
universal primary
education**

Target 3.

Ensure that, by 2015, children everywhere, boys and girls alike, will be able to complete a full course of primary schooling

Goal 3

**Promote gender
equality and
empower women**

Target 4.

Eliminate gender disparity in primary and secondary education, preferably by 2005, and in all levels of education no later than 2015

Goal 4

**Reduce child
mortality**

Target 5.

Reduce by two-thirds, between 1990 and 2015, the under-five mortality rate

Goal 5

Improve maternal health

Target 6.

Reduce by three-quarters, between 1990 and 2015, the maternal mortality ratio

---

Goal 6

Combat HIV/AIDS, malaria, and other diseases

Target 7.

Have halted by 2015 and begun to reverse the spread of HIV/AIDS

Target 8.

Have halted by 2015 and begun to reverse the incidence of malaria and other major diseases

---

Goal 7

Ensure environmental sustainability

Target 9.

Integrate the principles of sustainable development into country policies and programs and reverse the loss of environmental resources

---

Target 10.

Halve, by 2015, the proportion of people without sustainable access to safe drinking water and basic sanitation

---

Target 11.

Have achieved by 2020 a significant improvement in the lives of at least 100 million slum dwellers

---

Goal 8

Develop a global partnership for development

Target 12.

Develop further an open, rule-based, predictable, nondiscriminatory trading and financial system (includes a commitment to good governance, development, and poverty reduction—both nationally and internationally)

Target 13.

Address the special needs of the Least Developed Countries (includes tariff- and quota-free access for Least Developed Countries' exports, enhanced program of debt relief for heavily indebted poor countries [HIPC] and cancellation of official bilateral debt, and more generous official development assistance for countries committed to poverty reduction)

Target 14.

Address the special needs of landlocked developing countries and small island developing states (through the Program of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States and 22nd General Assembly provisions)

Target 15.

Deal comprehensively with the debt problems of developing countries through national and international measures in order to make debt sustainable in the long term

Some of the indicators listed below are monitored separately for the least developed countries, Africa, landlocked developing countries, and small island developing states

Target 16.

In cooperation with developing countries, develop and implement strategies for decent and productive work for youth

Target 17.

In cooperation with pharmaceutical companies, provide access to affordable essential drugs in developing countries

Target 18.

In cooperation with the private sector, make available the benefits of new technologies, especially information and communications technologies

အပိုင်း

J

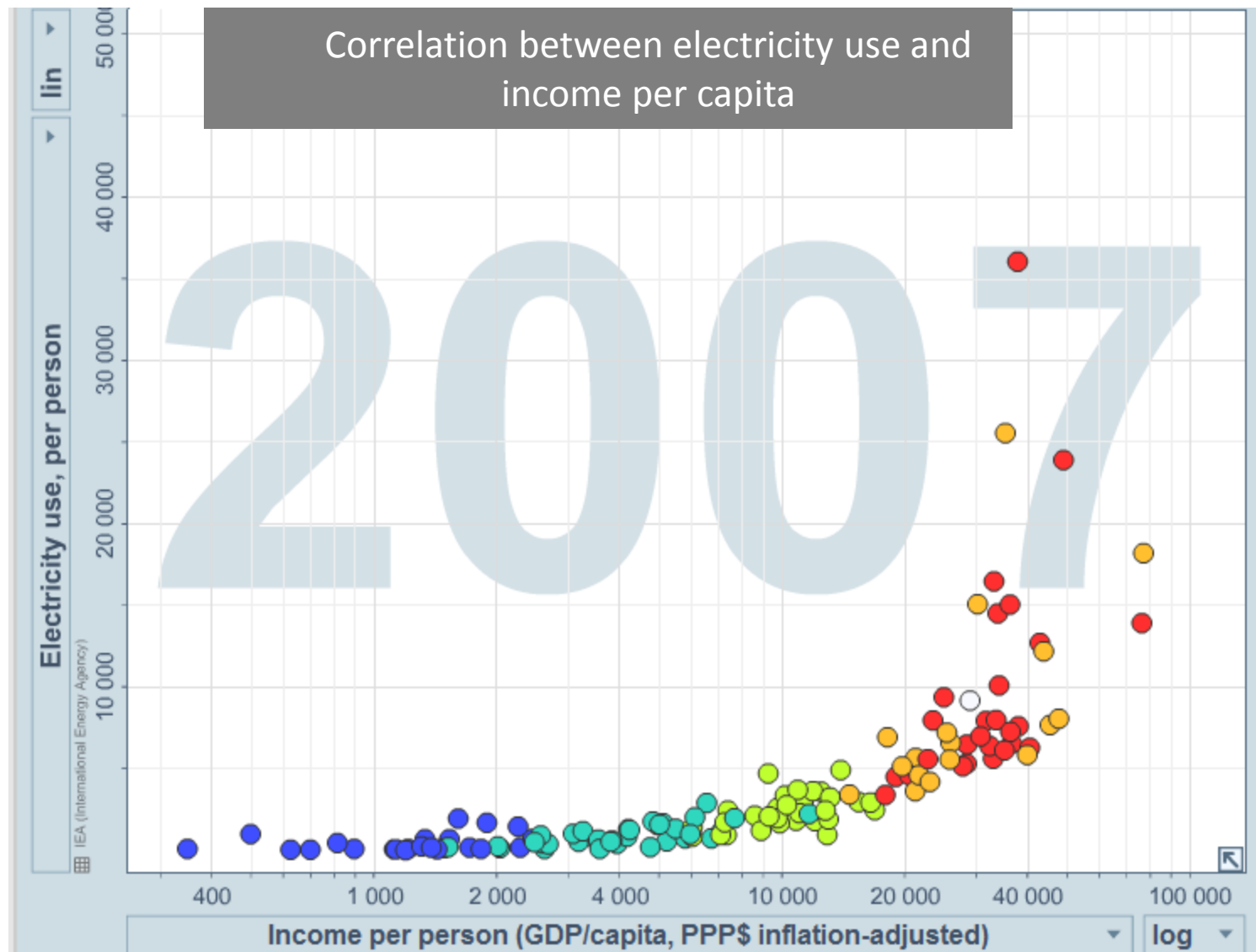
စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်း နှင့် ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး
ပန်းတိုင်

အပိုင်း

၂.၁

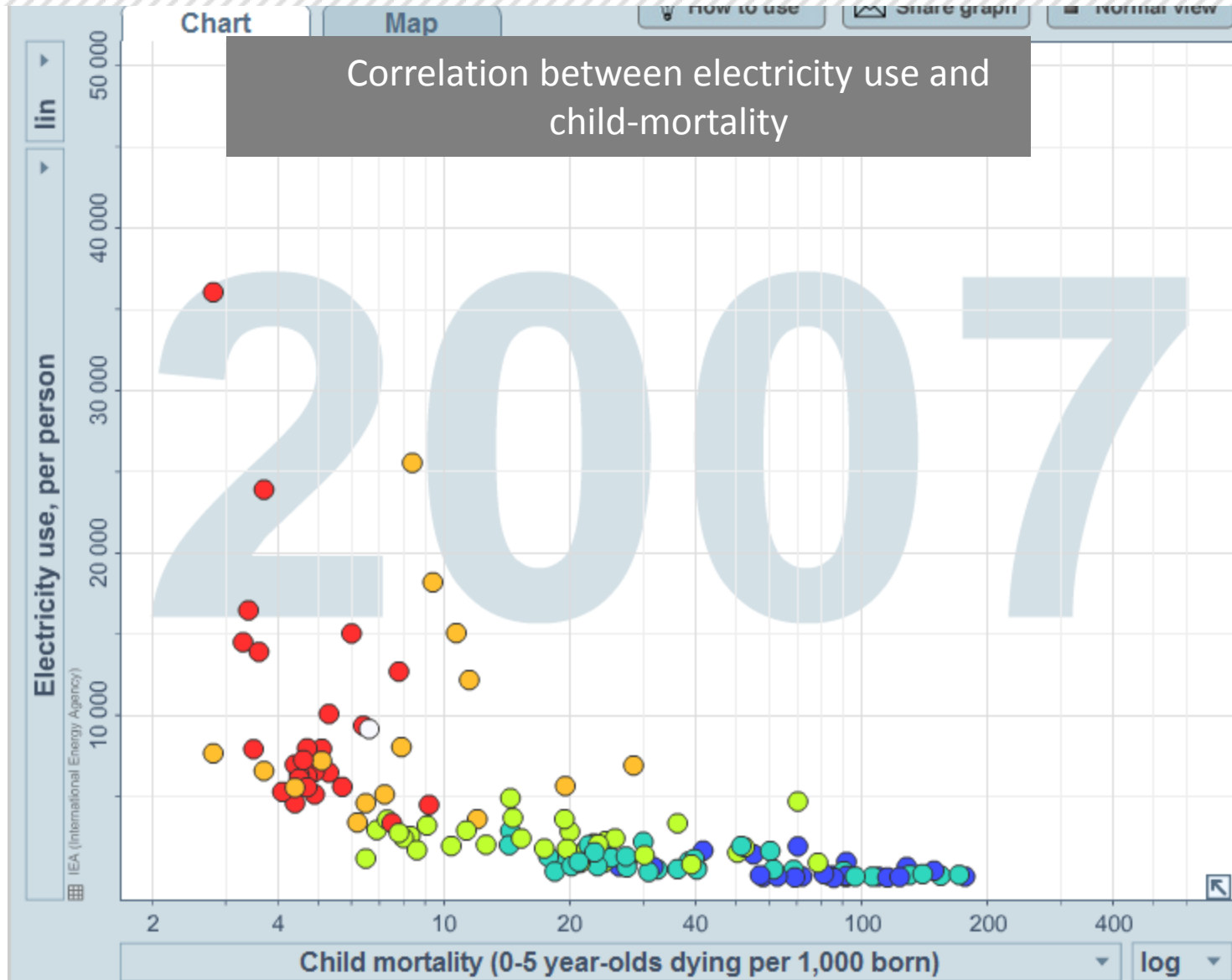
ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက်
စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်း၏ အရေးပါပုံ

ENERGY ACCESS & MDGs

Source: GapMinder, www.bit.ly/qVYpWJ

ENERGY ACCESS & MDGs

အပိုင်း

၂:၂

စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းရရမှု
အဓိပ|ယ်သတ်မှတ်ချက်

Energy : Key Issues

- Focus on access to energy in rural areas
- Energy conservation and energy efficiency
- Promotion of renewable energy
- Action on climate changes – ratification by countries of the Kyoto Protocol

Source: Md. Shamsul Arefin, Sustainable Development – Concepts, Issues and Challenges, 56th Senior Staff Course, BPATC, Savar, Dhaka

Renewable Energy

ပြန်ပြည်.ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်

ပြန်ပြည်.ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ဆိုသည်မှာ ပြန်လည်ထုတ်ယူရနိုင်သော (သို့.)
ကုန်ခမ်းသွားခြင်း မရှိဟု ယဆနိုင်သော စွမ်းအင် အမျိုးအစားများ ကိုခေါ်သည်။

Dr Raymond Wright

Source: Md. Shamsul Arefin, Sustainable Development – Concepts, Issues and Challenges, 56th Senior Staff Course, BPATC, Savar, Dhaka

Sustainable Energy

is energy which is replenishable within a human lifetime and causes no long-term damages to the environment.

- Source: <http://www.jsdnp.org.jm/glossary.html>

Source: Md. Shamsul Arefin, Sustainable Development – Concepts, Issues and Challenges, 56th Senior Staff Course, BPATC, Savar, Dhaka

ရေရည်တည်တံ့သော စွမ်းအင် ရရရန် အဓိက အချက်များ။

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ အလိုအလျောက် ကန့်သတ်ချက်များကို အလေးထားပါ။
- စီးပွားရေးတိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို ရပ်ကြင်းလောင်စာများ သုံးစွဲမှုနှင့် ခွဲခြားပါ။
- စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ သုံးစွဲရာတွင် မျှတမှု ပိုရှိအောင်ဖန်တီးရန်။
- ရေရည်မတည်တံ့နိုင်သည်။ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ သုံးစွဲမှုကို တဆင့်ပြီးတဆင့် လျှော့ချသွားရန်တာဝန်။
- ပြန်ပြည်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖြင့် ဖြေရှင်းနည်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ပါ။
(အထူးသဖြင့် ဗဟုချုပ်ကိုင်မှုကင်းသည်။ စွမ်းအင်စနစ်များဖြင့်)

လူတိုင်းအတွက် ရေရည် တည်တံ့သော စွမ်းအင်

- မိသားစုများသည် စိတ်ချရပြီး ကုန်ကျစရိတ်လည်း တတ်နိုင်သည့် လျှပ်စစ် (IEA)
- လျှပ်စစ် စွမ်းအင်ရရသုံးစွဲနိုင်သည်။ နည်းလမ်းများ -
  - ၁ ဗဟ ဓါတ်အားလိုင်း
  - ၂ အသေးစား ဓါတ်အားလိုင်း
  - ၃ ဓါတ်အားလိုင်း ဆက်သွယ်မှုမပါဘဲ အသေးစား ပြန်ပြည်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များနှင့်
  - ၄ ဒဇယ်ဆီ ကဲ့သို့သောလောင်စာများ အသုံးပြု၍ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ် အသုံးပြုခြင်း။
- သန့်ရှင်းသော (လျှပ်စစ်) စွမ်းအင်ကို ရရနိုင်ပါသလား။
- ရရနိုင်ပါက ယင်းကို အသုံးပြုခွင့် ရရနိုင်ပါမည်လား။
- အသုံးပြုခွင့် ရရသည်တိုင် ကုန်ကျစရိတ် တတ်နိုင်ပါမည်လား။
- တတ်နိုင်သည်ဆိုပါက လက်ရှိ သုံးစွဲနေပြီလား။

Multi-tier framework under SE4All

TIER 1	TIER 2	TIER 3	TIER 4	TIER 5
Task lighting AND phone charging (OR radio)	General lighting AND television AND fan (if needed)	Tier 2 AND any low-power appliances	Tier 3 AND any medium- power appliances	Tier 4 AND any high-power appliances

Energy Options

Fossil fuels (Coal, oil, natural gas)

Hydropower

Nuclear energy

Solar energy

Wind energy

Geothermal energy

Ocean (wave, tidal and ocean thermal) energy

Biomass energy

Biofuels (bioethanol or biodiesel) energy

Source: Md. Shamsul Arefin, Sustainable Development – Concepts, Issues and Challenges, 56th Senior Staff Course, BPATC, Savar, Dhaka